

Indspil til
regeringens
vækstteam

DANSKE
REGIONER

Regionerne satser på IKT og digital

vækst

Regionerne satser på IKT og digital vækst
Danske Regioner 2013

Tryk: Danske Regioner
Layout: UHI, Danske Regioner

ISBN Tryk 978-87-7723-837-6
ISBN Elektronisk: 978-87-7723-838-3

Regionerne satser på IKT og digital vækst

Gennem informations- og kommunikationsteknologi og digitale løsninger kan vi fremme effektivitet og kvalitet i den offentlige sektor til gavn for borgerne. Samtidig bringer den digitale teknologi øget vækst og innovation ind i det private erhvervsliv, ligesom branchen i sig selv udgør en vækstfaktor i dansk økonomi.

Regionerne har derfor et stærkt fokus på IKT og digitalisering. Dels i kraft af rollen som offentlig myndighed med ansvaret for sundhedsvæsenet. Dels fordi regionerne har ansvaret for den regionale udvikling, hvor arbejdet med at skabe vækst og innovation ofte tager afsæt i de digitale muligheder.

En afgørende forudsætning for, at IKT-erhvervene kan bidrage til vækst i hele Danmark, er imidlertid en stabil og tilstrækkelig mobil- og bredbåndsdækning. På sundhedsområdet skaber den manglende dækning udfordringer i forhold til udbredelsen af telemedicin. Og på erhvervsområdet hindrer manglende mobil- og bredbåndsdækning vækst og udvikling. Det er således en tværgående forudsætning for Danske Regioners indspil til vækstteamet, at der findes en løsning på denne udfordring.

Dette indspil sammenfatter, hvordan regionerne arbejder med at styrke anvendelsen af IKT til gavn for hele Danmark. Det er håbet, at de regionale erfaringer og anbefalinger kan inspirere vækstteamet, så et styrket samarbejde lokalt, regionalt og nationalt kan være til gavn for såvel udviklingen i sundhedsvæsenet som for væksten og beskæftigelsen i hele Danmark.

Indhold:

- **Sundhedsteknologi og digitalisering**
  - Sygehusbyggerier
  - Telemedicin
  - Effektiv sporing og logistik
  - Styrker og anbefalinger omkring brug af sundhedsdata
- **Intelligent offentlig efterspørgsel**
- **Regional vækst via IKT og digitalisering**
- **Øget IKT i uddannelserne**

1. Sundhedsteknologi og digitalisering

Sundhedsområdet byder på en række samfundsmæssige udfordringer de kommende år. Og udfordringerne er globale. Den demografiske udvikling i den vestlige verden, nye livsstilssygdomme, flere kronikere og nye og dyrere behandlingsformer sætter det offentlige sundhedssystem under pres. Digitalisering rummer et stort potentiale for at imødekomme de udfordringer.

Danmark ligger helt i front i EU med hensyn til at implementere sundheds-it. Det er en dansk styrkeposition, der ofte har tiltrukket udenlandske politikere og eksperter, som har søgt inspiration i Danmark. Vi skal satse på at bevare denne førerposition og udbygge den. Det kræver bl.a., at IKT-virksomhederne i endnu højere grad sætter sig ind i udfordringerne på kerneområderne inden for sundhed, så de kan byde ind med kvalificerede løsninger.

Samtidig skal vi interessere os for, hvordan virksomhederne får draget eksportnytte af den danske førerposition. Konsortiet Healthcare Denmark er nedsat netop med det formål at understøtte dansk eksport af sundheds- og velfærdsløsninger, herunder it-løsninger. Det sker bl.a. ved at understøtte danske sundhedsløsninger på relevante vækstmarkeder, ved at invitere og tiltrække udenlandske beslutningstagere og indkøbere til Danmark og ved at generere omtale i udenlandske medier. Arbejdet sker i tæt samarbejde med Danmarks Eksportråd. Konsortiet er stiftet af Fonden til Markedsføring af Danmark, DI, Falck A/S, KMD, Systematic, Region Syddanmark og Danske Regioner.

Et digitalt sundhedsvæsen er en motor for øget effektivitet, kvalitet og patienttilfredshed. Samtidig er innovation både en forudsætning og en stor mulighed, når vi taler udvikling af det digitale sundhedsvæsen. Regionerne arbejder derfor for at forbedre grundlaget for innovation gennem et fortsat tættere samspil mellem virksomheder, videninstitutioner og offentlige myndigheder. Både i forbindelse med de nye sygehusbyggerier generelt, men også inden for konkrete områder som telemedicin, anvendelse af sundhedsdata samt sporing og logistik er der grobund for et øget samarbejde på tværs af sektorer.

1.1 Sygehusbyggerier

Regionerne arbejder intenst med at identificere og udvikle nye it-understøttede løsninger, der skal være med til at sikre en bedre og mere effektiv sygehusdrift i de nye sygehuse. Nye it-støttede løsninger styrker patientinddragelsen, giver mere sammenhængende patientforløb og gør det nemt at finde vej på det nye sygehus. Som beskrevet senere i afsnittet "1.3 Effektiv sporing og logistik" skal nye logistikløsninger, bl.a. i vareforsyningskæden, også it-understøttes for, at den fulde effektiviseringsgevinst kan høstes.

➔ Tværregionale projekter med digitalt fokus

For at understøtte videndeling i sygehusbyggerierne har regionerne sat følgende tværregionale projekter med et digitalt fokus i gang:

- Medicinhåndtering – automatisering og it-understøttet medicinadministration.
- Fuld mobil it-understøttelse af medarbejdere – brug af mobile enheder som tablets, smartphones med mere i den kliniske dagligdag erstatter stationære enheder.
- Fremtidens interaktive patientstue – øget patientinddragelse og empowerment.
- Fælles it-referencearkitektur for sporbarhed samt logistik og forsyning – integration af systemer, der sikrer, at data kan udnyttes optimalt.

Stramme budgetter både i sygehusbyggerierne og for private virksomheder betyder imidlertid, at den risikovillige kapital er begrænset. Det hæmmer mulighederne for at udnytte det store potentiale, der er i offentlig-private innovationssamarbejder om nye digitale løsninger i fremtidens sygehusbyggerier.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at regeringen nedsætter en pulje, der støtter offentlig-private innovationssamarbejder om nye digitale løsninger i fremtidens sygehuse.

1.2 Telemedicin

Regionerne satser i disse år stort på udbredelsen af telemedicin i sundhedsvæsenet, særligt med fokus på telemedicinske storskalainitiativer og driftsløsninger. Det sker via fire nye pejlemærker vedrørende telemedicin fra Regionernes Sundheds-it (RSI). Pejlemærkerne omfatter bl.a. national udrulning af telemedicinsk sårvurdering, TeleCare Nord, telepsykiatri og forsøg med internetbaseret behandling.

Der er store forventninger til potentialet i telemedicin både i forhold til øget kvalitet, større patienttilfredshed, effektivitet og deraf økonomiske gevinster. Udgangspunktet er, at telemedicin skal erstatte eksisterende løsninger.

For at realisere potentialerne er der en række forudsætninger, der skal være til stede. Det gælder national infrastruktur, herunder standarder, referencearkitekturer og tilstrækkelig bredbånds- og mobildækning. Desuden er der behov for at se på nye modeller for det tværsektorielle samarbejde og en juridisk afklaring vedrørende opsamling og anvendelse af patientdata. Fælles for mange telemedicinske initiativer er et tværsektorielt element. Det stiller krav om nye samarbejdsflader mellem sygehuse, den kommunale hjemmepleje og almen praksis.

En af barriererne for udbredelse af telemedicinske løsninger er, at tiden fra ide til drift er lang. KOL-kufferten, som er en telemedicinsk løsning til patienter med kronisk obstruktiv lungesygdom, er et eksempel på, at der kan være lang vej fra innovation, udvikling og afprøvning og til egentlig drift. Projektet startede i 2006 og overgik først til drift på Odense Universitetshospital i 2012. Regionerne ser derfor et behov for at accelerere afprøvningsforløb for telemedicinske løsninger, så gode løsninger hurtigere tages i brug i sundhedsvæsenet - samtidig med, at de kliniske behov tilgodeses.

CASE

TeleCare Nord

TeleCare Nord er et tværsektorielt samarbejde mellem sygehuse i Region Nordjylland, de 11 nordjyske kommuner, alment praktiserende læger i regionen samt Aalborg Universitet om udvikling af en telehomecare-løsning til KOL-patienter.

TeleCare Nord er et ambitiøst projekt, hvor samarbejdet vedrørende behandling og pleje ikke alene handler *om*, men også foregår *med* KOL-patienterne ved brug af telemedicin. Målet med projektet er, at TeleCare Nord bliver et tilbud til alle nordjyske KOL-patienter med KOL i svær grad, og som kan have gavn af projektets telehomecare-løsning. Tilbuddet er uafhængigt af hvilken kommune, hvilket sygehus eller hvilken praktiserende læge, patienterne er tilknyttet.

Et storskala-projekt som TeleCare Nord, hvor alle aktører i det nordjyske sundhedsvæsen samarbejder tværsektorielt, er hidtil uset i Europa og gør derfor projektet helt unikt. TeleCare Nord løber over tre år fra 2012 til og med 2014 med et samlet budget på kr. 49,46 millioner kroner.

TeleCare Nord er et RSI-pejlemærke, og såfremt projektet viser gode resultater, skal det udbredes i alle regioner.

Bedre muligheder for både patienter og virksomheder

Et tæt samarbejde mellem regioner og virksomheder om sundhedsteknologiske løsninger kan understøtte gode, innovative processer, der gør det nemmere at tilpasse løsninger til brugernes behov. Et tæt, dialogbaseret samarbejde kan være med til at accelerere processen fra ide til drift og samtidig holde de økonomiske omkostninger mest muligt nede.

Mulighederne for at anvende de teknologier, som patienterne i forvejen har adgang til, er blevet langt bedre og bør så vidt muligt anvendes i telemedicinske initiativer. Det gælder eksempelvis tablets, tv eller smart phones. Ved at satse på standardteknologier understøttes desuden i højere grad et konkurrencedygtigt marked, der sikrer rimelige priser og fleksible løsninger.

CASE

Patient@home

Patient@home er et velfærdsteknologisk forsknings- og innovationsprojekt med fokus på nye teknologier og services i sundhedsvæsenet. Gennem et tværfagligt og offentligt-privat samarbejde mellem sundhedspersonale, patienter, private virksomheder og forskningsinstitutioner udvikler Patient@home i alt 40 velfærdsteknologiske produkter og services. De skal bidrage til øget kvalitet og effektivitet og understøtte sundhedsvæsenets stigende behov for bedre og hurtigere rehabilitering, færre indlæggelser og visionen om behandling og pleje i patientens hjem.

Patient@home giver desuden virksomheder adgang til den nyeste viden, laboratorier og real-life testfaciliteter. De får dermed det bedste udgangspunkt for at opbygge stærke internationale markedspositioner omkring innovative og intelligente velfærdsteknologier og -ydelser.

Syddansk Vækstforum støtter Patient@home med 18,6 millioner kroner. Kombineret med projektpartnerens bidrag til projektet har Patient@home et samlet budget på 190 millioner kroner.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at der etableres en samarbejdsmodel for telemedicin, hvor det tværsektorielle samarbejde mellem sygehuse, almen praksis og den kommunale hjemmepleje understøttes. Modellen skal bl.a. tage udgangspunkt i erfaringerne fra TeleCare Nord, Klinisk Integreret Hjemmemonitorering og den nationale udrulning af telemedicinsk sårvurdering.
- at private leverandører inddrages i processen i forbindelse med etablering af telemedicinske initiativer, og at der er fokus på hele værdikæden fra ide til drift.
- at der i forbindelse med fremtidige telemedicinske initiativer så vidt muligt tages udgangspunkt i standardudstyr som f.eks. tablets og smart phones.
- at telemedicinske teknologier afprøves i et testmiljø, hvor det er muligt samtidig at afprøve arbejdsgange og anvendelse af teknologierne.
- at der etableres internationalt baserede standarder inden for telemedicin, og at udviklingen sker i et tæt samarbejde med relevante sundhedsfaglige aktører og erhvervslivet.

1.3 Effektiv sporing og logistik

Sygehusene håndterer hver dag store mængder af varer, udstyr, materiel og andre forsyninger, som indgår i driften. Et optimalt vare-, personale- og informationsflow kan frigøre hænder, mindske spild og optimere pladsudnyttelsen. Der er derfor betydelige gevinster ved at optimere logistikfunktionerne i og omkring sygehusene. Det er samtidig en opgave, som kræver back-up i form af intelligente IT-løsninger.

Flere regioner har allerede gennemført en centralisering af lagerfunktionen. Øget anvendelse af IT-understøttet automatisering vil kunne frigøre mere tid til løsning af sygehusenes kerneopgave: patientbehandling.

Regionerne ønsker at fremme brugen af sporing i hele logistikkæden. Sporing af varer og udstyr kan give bedre lagerstyring, overblik over forbrug og mindre spild. Sporing af varer og udstyr kan bl.a. ske ved at mærke med stregkoder eller bruge RFID-teknologi (Radio Frequency Identification) baseret på globale standarder. Det gør det muligt at følge varer og produkter fra de produceres, til de indgår i behandlingen. Sporing kan også øge patientsikkerheden, f.eks. ved at reducere fejlmedicinering.

Indfrielsen af de potentialer, som ligger i en øget brug af IT-understøttet logistik og sporing, skal ske i et tæt samarbejde med industrien. Her er der behov for innovation og deling af viden. OPI-samarbejder kan derfor bidrage til at udvikle de teknologier og organisationsformer, der kan understøtte effektiv logistik og sporing.

Regionerne har fokus på fem områder, hvor der inden for logistik og sporing kan effektiviseres:

- 1. Forbedret medicin håndtering**, hvilket fører til forbedret patientsikkerhed via eksempelvis "bedside scanning".
Danske Regioner har et tæt samarbejde/koordinering med Amgros.
- 2. Effektivisering af recall-administration**, hvilket fører til bedre styr på fejl i produkterne og gør det muligt at følge produkterne tilbage i forsyningskæden.
Danske Regioner er i gang med at etablere et mere formaliseret samarbejde med industrien omkring mærkning af produkter med GSI-standarder.
- 3. Modvirkning af falsificeret medicin**, der kan have store omkostninger i forhold til fejlbehandlinger.
I regi af Health Care Provider Advisory Council på sporing- og logistikområdet samarbejder Danske Regioner bl.a. med EUCOMED i forhold til at komme falsificeret medicin til livs igennem anvendelse af GSI-standarder.
- 4. Inventory management.** Regionerne arbejder koordineret med at få bedre styr på lagerbeholdning, udløbsdatoer med mere. Desuden arbejder regionerne intensivt med at optimere bestilling igennem øget digitalisering, sikre at modtagelse af varer sker til rette tid og til rette sted samt at sikre de rigtige priser ved nedsat transport.
Koordineret indsats styret af regionernes logistik-arbejdsgruppe på indkøbsområdet.
- 5. Automatiserede transaktioner og datadeling.** Bedre styr på logistikdata kan give nyttig information til øvrige dele af organisationen – eksempelvis forbrug, lokalisering af varer, patienter, udstyr mm.
Koordineret indsat mellem regionernes logistikarbejdsgruppe på indkøbsområdet og regionernes IT-funktioner.

Regionernes arbejde med ovenstående effektivisering og udrulning af anvendelsen af GSI-standarder i sundhedsvæsenet giver ikke kun gevinster for regionerne, men også gevinster igennem hele forsyningskæden.

CASE

Klinisk overblik

Projektet "Klinisk Overblik" i Region Sjælland har omhandlet udvikling og test samt effektmåling af nye elektroniske oversigtstavler. Tavlerne er integreret med mobile enheder således, at det kliniske personale kan følge deres egne og afdelingens patienter, modtage svar på prøver, få oversigt over bemanning og ændringer i status på en række parametre. Projektet har været et offentligt-privat innovatonsamarbejde mellem en IKT-virksomhed og regionen med tilknyttet forskning fra RUC. Som følge af projektet har regionen fået brugsret, også til efterfølgende udvikling, og desuden opnået en række besparelser. Teknologien er stadig under implementering, da den nu udbredes til flere sygehuse, herunder hele Nykøbing F. Sygehus.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at regeringen sammen med Danske Regioner iværksætter en dialog med industrien omkring mærkning af produkter med GS1-standarder.
- at staten og kommunerne aktivt bidrager til viden i internationale netværk omkring anvendelse af globale standarder på sundhedsområdet.
- at regeringen hurtigt får implementeret EU-direktivet omkring falsificeret medicin samt de kommende EU-forordninger omkring mærkning af medicinsk udstyr.

1.4 Styrker og anbefalinger omkring brug af sundhedsdata

Sundhedsvæsenet har en stor mængde sundhedsdata og registre af høj kvalitet. Disse registre rummer et erhvervsmæssigt potentiale til forskning og udvikling af innovative produkter og løsninger.

Høj kvalitetsdata til brug for bl.a. forskning er en mangelvare internationalt. Andre lande som USA og Storbritannien har fået øjnene op for potentialet og sat det på dagsordenen på allerhøjeste politiske niveau. Således har USA åbnet for alle data i de amerikanske arkiver og iværksat et ambitiøst big-data-projekt om kortlægning af hjernen. I Storbritannien er der lagt op til, at det skal være muligt for forskere at få adgang til anonyme data fra sundhedssystemet. Landet har etableret Open Data Institutet, der skal hjælpe iværksættervirksomheder med at få værdi ud af offentlige data,

som led i den britiske regerings genopretningsplan efter den økonomiske krise. Data kan bruges - og bliver også brugt - til forudsigelser af kommende diagnoser og er derfor et oplagt potentielt beslutningsværktøj for politikere.

Dansk registerforskning er unik i en international sammenhæng og baserer sig på data, der i vid udstrækning tilvejebringes som led i den daglige drift. Som også regeringens vækstteam for Sundheds- og Velfærds løsninger har påpeget, så har adgang til sundhedsdata af høj kvalitet potentiale både for udviklingen af sundhedsvæsenet, industrien og nye virksomheder, som f.eks. kan bruge data til at forske i virkninger af præparater og udvikle individualiseret behandling. Regionerne arbejder allerede med bedre adgang for forskere til f.eks. de kliniske kvalitetsdatabaser i Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram. Bedre adgang til sundhedsdata vil støtte det største og et af de mest anerkendte forskningsområder i Danmark og den vigtigste eksportindustri i Danmark.

Erhvervsmæssig udnyttelse af offentlige data vil kræve stram kontrol med, at personfølsomme oplysninger behandles fortroligt og i overensstemmelse med persondatalovgivningen.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at forskere og private virksomheder i videst muligt omfang kan få adgang til og bruge relevante data.
- klare og transparente retningslinjer, der sikrer en tydelig rolle- og ansvarsfordeling for forskingssamarbejdet med erhvervslivet.
- at Danmark udarbejder en strategi for udnyttelsen af data, herunder sundhedsdata.

2. Intelligent offentlig efterspørgsel

Regionerne køber årligt varer og tjenesteydelser for over 36 milliarder kroner. Det svarer til lidt mere end en tredjedel af regionernes samlede budget. På indkøbsområdet er der derfor tale om et omfattende samarbejde mellem regionerne og det private erhvervsliv. Det er derfor vigtigt for regionerne at optimere rammerne for den fælles handel.

Danske Regioner har udarbejdet en samlet strategi for indkøbs- og logistikområdet. Strategien skal sikre, at regionerne sparer yderligere en milliard kroner på indkøbsområdet frem mod 2015 ved at realisere otte konkrete målsætninger. Besparelserne realiseres bl.a. gennem flere udbud i den enkelte region, flere fælles indkøb, optimering af logistikken og fuld digitalisering af indkøbsområdet.

Regionerne vil fortsætte arbejdet med at udvikle fælles standarder på indkøbs- og logistikområdet og i stigende grad basere sundheds-it på internationale standarder. Fælles standarder og genkendelige krav i udbud gør det nemmere for leverandøren at byde på ordren. Dette gælder for eksempel de krav, som regionerne stiller til den elektroniske samhandel med erhvervslivet. Her skal leverandørerne mødes med ensartede krav om brugen af internationalt anerkendte standarder. Effektiv elektronisk handel vil medføre økonomiske gevinster for både regioner og leverandører, og regionerne er nået langt med at implementere elektronisk handel. Men der er behov for yderligere initiativer, herunder lovgivning om brug af elektroniske ordrer på linje med den eksisterende lov om elektroniske fakturaer.

Regionerne arbejder ligeledes med innovative indkøb. Et redskab til at fremme innovative indkøb er at øge brugen af udbudsformer, der kan fremme løsninger på de behov, som regionerne har skitseret. På IT-området er det vigtigt med en løbende dialog med leverandørerne, da der oftest er tale om omfattende og komplicerede udbud.

Regionerne vil ligeledes arbejde for, at der stilles færre krav til leverandørernes løsningsmodeller, og at der i stedet er større mulighed for fleksibilitet blandt andet ved at bruge funktionsudbud. Dette skal konstant vejes op mod regionernes behov for at sikre, at de indkøbte løsninger har den tilstrækkelige kvalitet og sikkerhed. Regionerne vil samtidig arbejde med totaløkonomiske beregninger, der også kan indeholde hensyn til kvalitet, funktionalitet og bæredygtighed frem for alene at fokusere på laveste pris. Her er det nødvendigt, at der blandt andet på IT-området udvikles brugbare skabeloner.

En udfordring er de nuværende regler og love på udbudsområdet. Hensigten med reglerne har aldrig været at skabe barrierer for konkurrenceudsættelse, men tværtimod at skabe øget konkurrence, ligebehandling og gennemsigtighed. Det er en forudsætning for bedre offentlig-privat samarbejde på blandt andet IT-området, at reglerne forenkles og gøres mere fleksible.

CASE

OPI-Lab

OPI-Lab er et laboratorium for offentlig-privat innovation og velfærdsteknologi med deltagelse fra både offentlige organisationer og private virksomheder samt videninstitutioner. OPI-Lab har udarbejdet juridiske aftaleskabeloner til brug for offentlig-privat innovationssamarbejde. Det drejer sig eksempelvis om offentligt køb af en udviklingsydelse fra en eller flere private parter og om offentligt salg af ydelser og know-how til privat udvikling.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at både de nationale og EU's regler på udbudsområdet forenkles væsentligt, så de i højere grad fremmer dialog og samhandel mellem regionerne og deres leverandører.
- at der er generel adgang til dialog og forhandling, blandt andet i forbindelse med store og komplicerede IT-udbud.
- at der sættes yderligere fart i gennemførelsen af elektronisk handel i den offentlige sektor, og at der blandt andet gennemføres en lovgivning om brug af en elektronisk ordre.
- at der påbegyndes en central udvikling af skabeloner for betragtninger om totalomkostninger blandt andet på IT-området.

3. Regional vækst via IKT og digitalisering

EU-Kommissionen anbefaler, at medlemsstater og regioner benytter sig af smart specialisering i arbejdet med vækst og innovation. Det indebærer, at der investeres fokuseret i en geografisk, videnbaseret erhvervsudvikling, der bl.a. er understøttet af IKT-relaterede indsatser.

IKT kan både bruges til at automatisere og effektivisere i virksomhederne, som innovativ drivkraft i forhold til udviklingen af nye produkter og services og ikke mindst til at løse store samfundsmæssige udfordringer. IKT-virksomheder udgør altså et vigtigt erhverv i sig selv og kan samtidig understøtte udvikling i andre klynger og brancher.

I flere danske regioner er der IKT-forskning i verdensklasse, innovative små og store virksomheder, en stor pulje af højtuddannet arbejdskraft på IKT-området og en god tradition for samarbejde mellem forskning, erhvervsliv og brugere. Det er et godt grundlag for at satse på regionale IKT-baserede styrkepositioner.

3.1 IKT som innovativ udviklingskraft i virksomheder

Digitalisering af erhvervslivets interne processer, forretningsmodeller, produkter og tjenester bidrager til at øge produktiviteten og innovationen. Der er dog en stor gruppe af virksomheder, som ikke udnytter de digitale ressourcer i tilstrækkeligt omfang.

I Vækstforum Midtjylland understøttes innovation i virksomheder via projektet iKRAFT-kuponer. Det er lokalt placerede IT-netværksagenter, der med udgangspunkt i virksomhedernes udfordringer rådgiver om innovationssamarbejde mellem virksomheder og med videninstitutioner om innovativ anvendelse af IT. Samarbejder om innovation fremmes gennem virksomhedsbesøg, netværksdannelse, arrangementer og brobygning. Bag indsatsen står et konsortium bestående af Innovation Lab, Alexandra Instituttet og it-forum midtjylland.

Vækstforum Nordjylland og Vækstforum Midtjylland har desuden investeret i Shareplay, som er en tværmedial satsning. Tværmediale initiativer er med til at skabe oplevelser og formidle indhold og viden på nye måder. Det kan udnyttes inden for erhvervslivet bredt set samt inden for eksempelvis oplevelsesøkonomi og turisme, ældrepleje, pædagogik og undervisning. Desuden udnyttes det potentiale, som digitaliseringen har for at løse mange samfundsmæssige udfordringer såsom energi og affaldshåndtering med mere. Shareplay har omkring 1.000 medlemmer fra virksomheder, forskerverdenen mv.

I arbejdet på at understøtte væksten i yderområder har Vækstforum Nordjylland investeret i to fjernarbejderhuse. Det ene bliver placeret i landsbyen Tranum i Han Herred. Her kan højtuddannede specialister og driftige iværksættere skabe nye forretningsideer og etablere eller tiltrække nye virksomheder, som med fordel kan udnytte de muligheder, der ligger i fjernarbejde. Huset indeholder attraktive kontorfaciliteter med en meget attraktiv bredbåndsforbindelse på 1 GB/s, hvilket sandsynligvis gør Tranum til den hurtigste internet-landsby i Europa.

Fakta om de regionale vækstfora

- De seks regionale vækstfora er centrale i arbejdet med at skabe vækst og udvikling i regionernes erhvervsliv. Vækstforaene udarbejder regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner. De indstiller også, hvordan regionsrådenes midler til erhvervsfremme og EU's strukturfondsmidler skal anvendes. Endelig skal vækstforaene overvåge de regionale og lokale vækstvilkår.
- I 2012 har de regionale vækstfora været med til at sikre flerårige investeringer i regional erhvervsudvikling for over 1,6 milliarder kroner. Investeringer på 0,6 milliarder kroner stammer fra regionernes erhvervsudviklingsmidler samt midler fra EU's Strukturfonde. Dertil kommer ekstern medfinansiering for 0,9 milliarder kroner.
- Hvert vækstforum har 20 medlemmer fra erhvervslivet, viden og uddannelsesinstitutioner, arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer samt kommuner og regioner.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at det undersøges, hvordan virksomheders vækstpotentiale i endnu højere grad kan realiseres ved at forbedre rådgivning og videnoverførsel om IKT fra videninstitutioner.
- at regeringen samarbejder med og udnytter vækstforaenes evne til at samle lokale og regionale parter bag fokuserede indsatser, der kan øge IKT-anvendelsen i virksomhederne.

3.2 IKT understøtter regionale erhvervmæssige styrkepositioner

De regionale vækstfora overvåger de regionale vækstvilkår og har et skarpt fokus på erhvervslivets udviklingsmuligheder. Det udmønter sig bl.a. i, at vækstforaene investerer i regionale styrkepositioner og erhvervsklynger. De regionale vækstfora har været med til at understøtte regionale klynger med internationale perspektiver inden for IKT. Men IKT kan også betragtes som et tværgående element i klynger med andre erhvervmæssige udgangspunkter.

Under overskriften BrainsBusiness arbejder Aalborg Universitet, IKT-erhvervet samlet i ICTNORCOM, Region Nordjylland og Aalborg Kommune sammen om at øge kendskabet til den nordjyske IKT-klynges styrker på regionalt, nationalt og internationalt plan. Parterne satser i fællesskab på kritisk masse af viden, kompetencer og unikke rammebetingelser, som kan tiltrække arbejdskraft, investeringer og nye virksomheder til klyngen. Ved at styrke samarbejdet mellem forskning og forretning og opbygge relationer og tillid opstår der mulighed for at øge klyngens konkurrencedygtighed. Desuden har Vækstforum Nordjylland været med til at gøre landsdelen til eksperimentarium for nye digitale løsninger, f.eks. omkring intelligente transportsystemer.

CASE

Nordjylland i front med udvikling af intelligente transportsystemer (ITS)

Region Nordjylland udgør sammen med Aalborg Universitet og den private virksomhed GateHouse de danske partnere i et stort EU-projekt, MOBiNET. Visionen for MOBiNET, som involverer 34 partnere fra en lang række europæiske lande, er at udvikle fremtidens europæiske standard for intelligente transportsystemer på tværs af transportformer og lande. På den måde kan brugeren ikke alene anvende services i sin hjemby eller sit hjemland, men også i resten af Europa uden at skulle bekymre sig om, hvordan servicen fungerer hvert enkelt sted.

ITS bliver i fremtiden et endnu vigtigere værktøj til at begrænse trængsel og gøre transporten hurtigere, sikrere og mindre miljøbelastende. Ved at deltage i MOBiNET-projektet bidrager Nordjylland til udviklingen med unikke kompetencer, og samtidig styrkes erhvervslivets muligheder for at byde ind på det europæiske marked for ITS-løsninger.

Vækstforums investeringer er et led i satsningen på regionale frontteknologier, da netop ITS udgør en særlig styrkeposition i Nordjylland.

Finans og IT udgør 5 pct. af Danmarks samlede beskæftigelse og står for 28 procent af værditilvæksten. De to områder udgør nogle af Hovedstadens største og mest markante erhvervsklynger. Inden for mindre niches har Hovedstadsregionen internationale styrker, eksempelvis inden for investeringssoftware, IT-sikkerhed, brugervenlighed, procesoptimering og *mobile banking*. I krydsfeltet mellem dem er der gode muligheder for at øge vækst og innovation, udvikle flere højværdijob samt forbedre mulighederne for eksport af danske finans-IT-virksomheders services.

Vækstforum Hovedstaden har derfor investeret i et klyngeprojekt, der øger samspillet på tværs af sektorerne. Det sker i et samarbejde med Finansrådet, Copenhagen Capacity, universiteter, finans- og IT-virksomheder, faglige organisationer og Region Hovedstaden i regi af Copenhagen Finance IT Region (CFIR), der blev oprettet i marts 2009. CFIRs partnere repræsenterer mere end 400.000 medarbejdere, 900 finans- og IT-virksomheder og 50.000 forskere og universitetsstuderende.

Projektet skal bl.a. resultere i 100 nye arbejdspladser, etablering af mindst 5 nye udenlandske virksomheder, igangsættelse af mindst 10 innovationssamarbejder og forbedret rating af Hovedstadens placering på Global Finance Centres Index.

CASE

CFIR udvikler fremtidens penge

Copenhagen Finance IT Region (CFIR) igangsætter ambitiøse forskningsprojekter, netværksdannelse, månedlige fyraftensmøder og konferencer med internationale hovedtalere. Arbejdet sker særligt inden for fem dokumenterede styrkepositioner: It-sikkerhed, procesoptimering, investeringssoftware, mobile banking og brugervenlighed.

En af de nyeste satsninger er projektet Fremtidens Penge, der handler om nye betalingsinstrumenter. Fremtidens Penge vil over de næste par år præsentere leverancer, der skal være med til at rykke Danmark og danskerne i en mere kontantløs retning. Analyser, forskning og praktisk afprøvning samt indsamling af udenlandske erfaringer skal føre frem til et eksperimentarium, hvor man vil kunne afprøve og teste fremtidens betalingsmuligheder inden for seks områder: detailhandel, parkering, billetter, events, person til person-handel og restaurant.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at det i forbindelse med eventuelle nye nationale IKT-initiativer undersøges, hvordan de kan spille sammen med regionale erhvervsmæssige styrkepositioner.
- at der igangsættes et serviceeftersyn af nationale og regionale erhvervsfremmeinitiativer med henblik på at undersøge, om de digitale muligheder er tænkt med.

3.3 IKT er en forudsætning for at skabe vækst i turismen

Internettet, nye sociale medier, intelligente og GPS-understøttede smartphones og apps har på hver deres måde for længst revolutioneret turismen, når det gælder markedsføring og udvikling af oplevelser. Tilgængelighed og synlighed på moderne platforme vil i fremtiden være et afgørende parameter i konkurrencen om at tiltrække turister. Adgang til teknologisk distribution på nye platforme vil derfor være et væsentligt konkurrenceparameter. Netop den teknologiske infrastruktur vil i fremtiden være afgørende for, om der kan skabes varig vækst i turismen.

Der skabes flere og flere aktivitetstilbud, oplevelsesmuligheder og pakkeprodukter i dansk turisme, og dermed stiger også behovet for at få dem afsat via relevante kanaler. Turisterne køber mere og mere på nettet og søger i stigende grad information via smartphones. De enkelte turistmevirkosomheder videreudvikler deres egne hjemmesider og lægger deres produkter på relevante bookingsites. VisitDenmark opdaterer sine ASP-løsninger (Application Service Provider), og flere organisationer i dansk turisme arbejder på at finde landsdækkende løsninger for information og booking.

Men udfordringerne er store. Turisterne har stadig ikke de optimale muligheder for at blive oplyste, og det er kun softwarekonsulenter, der indtil videre tjener penge på området. Der skal derfor snarest formuleres et landsdækkende projekt, der har til formål at øge produkttilgængeligheden gennem bedre informationsløsninger.

Udviklingen af en ny teknologisk infrastruktur bør ske i et tæt samspil og konsortium bestående af regioner/turismeselskaber og VisitDenmark - de parter, der har ansvaret for henholdsvis produkt- og oplevelsesudvikling samt koordineringen af den internationale markedsføring af Danmark som rejsedestination. Derudover er Dansk Erhverv, HORESTA og Erhvervsstyrelsen (Markedsmodningsfonden) oplagte deltagere i konsortiet.

Udviklingen af en ny informations- og bookinginfrastruktur på turismeområdet kan eksempelvis gennemføres som et OPI-projekt, hvor der anvendes funktionsudbud.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at den kommende vækstplan på turismeområdet adresserer behovet for at udvikle en ny informations- og bookinginfrastruktur, eksempelvis gennemført som OPI-projekt.
- at der arbejdes for flere specialiserede IKT-kompetencer hos medarbejdere i turisterhvervet.
- at der sættes øget fokus på innovationskompetencer hos IKT-virksomheder i forhold til udnyttelsen af IKT i oplevelsesøkonomien.

4. Øget IKT i uddannelserne

IKT er en del af løsningen på flere af de udfordringer, regionerne står med i forhold til at skabe vækst og beskæftigelse. På uddannelsesområdet tegner der sig blandt andet følgende udfordringer:

- Den regionale innovationsevne og produktivitet ligger i flere regioner lavere end gennemsnittet for OECD-landene.
- For få får en ungdomsuddannelse, bl.a. fordi mange unge afbryder især erhvervsuddannelserne.
- Behovet for IKT-kompetencer i erhvervslivet og i den offentlige sektor er stigende.

4.1 IKT i sundhedsuddannelserne

Inden for sundhedsuddannelserne er der behov for øget brug af IKT. Udviklingen på området går stærkt, og omstillingsparathed og vilje til at bruge de nye redskaber skal være tilgangen til de teknologiske løsninger. Der er derfor behov for, at uddannelse i forhold til velfærdsteknologi og telemedicin optimeres og koordineres såvel i den kliniske praksis som på uddannelsesinstitutionerne.

De studerende skal allerede under uddannelserne gøres fortrolige med brug af de velfærdsteknologiske løsninger, som de kommer til at arbejde med i praksis. Der skal skabes en forståelse af, at velfærdsteknologien og telemedicin er en vigtig del af patientbehandlingen, så løsningerne opleves som en hjælp til både patient og personale.

4.2 IKT i undervisningen styrker kvaliteten og den geografiske uddannelsedækning

Regioner og vækstfora investerer massivt i at løfte uddannelsesniveaet blandt voksne og unge så kompetencerne matcher erhvervslivets behov. Det gælder også udbredelsen af IKT i uddannelserne.

De regionale investeringer i at fremme brug af IKT bidrager til, at flere unge og voksne får en ungdomsuddannelse, og til at medarbejderne i erhvervslivet opnår IKT-kompetencer, der kan styrke virksomhedernes innovations- og effektiviseringsgrad.

Digitalisering i undervisningen bidrager til at udbrede den differentierede undervisning til gavn for både stærke og mindre stærke elever. At erstatte tekst med andre medier er med til at udvikle nye kompetencer og for at inkludere de, som har svært ved at udtrykke sig skriftligt. Det øger også tværfaglighed, herunder innovationskompetencer. Endelig styrkes uddannelsedækningen bl.a. ved hjælp af IT-understøttet undervisning, der giver flere mulighed for at deltage i undervisningen fra andre steder i landet. Det kan især være væsentligt for de voksne, der ikke er så mobile.

CASE

Netbaseret Undervisning i Region Sjælland

Netbaseret Interaktiv Undervisning er et kvalificeret undervisningstilbud i Region Sjællands yderområder, hvor det er svært at samle et tilstrækkeligt antal kursister til at etablere undervisning. I syv byer har VUC-afdelinger sikret parallel undervisning, hvorved én lærer kan nå ud til elever, der sidder andre steder i området, via IT-platformer. Projektet har udviklet IT-løsninger, lærerqualifikationer, materialer, metoder med videre. Fra august 2009 til oktober 2010 er der etableret 32 hold med 882 kursister.

4.3 IKT-kompetencer blandt medarbejdere kan fremme innovations- evne og produktivitet

IKT er ifølge OECD en vækstdriver, men erhvervslivet har svært ved at få dækket det rette IKT-kompetencebehov. Det gælder både inden for IKT-sektoren samt i det brede erhvervsliv. Virksomhederne efterspørger i stigende grad IT-uddannede med forskellige kompetencer, heriblandt IT-ingeniører og datamatikere. Samtidig efterspørger erhvervslivet, at IT-medarbejdere opnår kompetencer inden for kommunikation samt branche- og forretningsforståelse.

Øget digitalisering og brug af IKT og onlineløsninger er en 'megatrend', der går på tværs af alle brancher. Der er derfor behov for løbende at udvikle bredere kompetencer på IT-uddannelserne og for at indarbejde IT i undervisningen. Universiteterne skal i højere grad indrette sig efter de nye teknologier, og de videregående uddannelser skal i tæt dialog med erhvervslivet fortsat udvikle IKT-uddannelser og fag med det indhold af IKT, som matcher erhvervslivets behov.

CASE

Power Push – kompetenceudvikling af syddanske virksomheders medarbejdere

Projektet har fokus på at skabe vækst via kompetenceudvikling af medarbejderne i udvalgte vækstvirksomheder inden for Syddansk Vækstforums forretningsområder. Der gennemføres en analyse i de enkelte virksomheder, som afdækker behovet for kompetencer, som virksomheden skal tilføres for at kunne udfolde sin vækststrategi. På baggrund af vækststrategien udarbejdes der en plan for hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter, der skal sættes i gang. Det er eksempelvis manglende IT-kompetencer, som virksomheden har brug for. Virksomheden har mulighed for via et tilskud fra projektet at få dækket 50 procent af udgifterne - op til 112.500 kroner - til uddannelserne. Der er ultimo april 2013 indgået aftaler med 82 virksomheder.

ANBEFALING

Danske Regioner anbefaler:

- at regeringen sammen med regionerne fortsat arbejder for at udvikle kvaliteten på uddannelserne ved at indarbejde nye metoder og pædagogikker i undervisningen, herunder også at styrke uddannelsesdækningen.
- at regioner og vækstfora fortsat støtter udviklingen af IKT-kompetencer i virksomheder, hvor dette understøtter en vækstplan og er overensstemmende med den regionale erhvervsudviklingsstrategi.
- at Ministeriet for Børn og Undervisning og Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser styrker IKT-uddannelser/fag til gavn for erhvervslivet.

**DANSKE
REGIONER**

